



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Davida Rause, Ph.D. a soudců Mgr. Kateřiny Kopečkové, Ph.D. a Mgr. Petra Šebka v právní věci žalobce: **MUDr. Mgr. J. V. Š.**, bytem Ch. 92, Brno, zastoupen JUDr. Petrem Navrátilem, advokátem se sídlem Joštova 4, Brno, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 31, Brno, o žalobách proti rozhodnutím žalovaného ze dne 28.7.2015, č.j. 24499/15/5100-31461-701942 a č.j. 24497/15/5100-31461-701942,

t a k t o :

- I. Žaloby se zamítají.
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se samostatně podanými žalobami domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 28.7.2015, č.j. 24499/15/5100-31461-701942 a č.j. 24497/15/5100-

31461-701942. Usnesením ze dne 30.11.2016 soud obě žaloby spojil ke společnému projednání.

I. Podstata věci

Žalobce jako dárce a současně oprávněný z věcného břemene uzavřel dne 1.9.2009 se spolkem Setkání C.C., Společenství blíženecké lásky (dále jen „spolek“) jako obdarovaným a současně povinným z věcného břemene darovací smlouvu se smlouvou o zřízení věcného břemene (dále jen „darovací smlouva I.“). Touto smlouvou daroval žalobce spolku nemovité věci specifikované v čl. I předmětné smlouvy. Právní účinky vkladu vznikly dne 2.9.2009. Následně mezi žalobcem a spolkem došlo dne 9.5.2012 k uzavření další darovací smlouvy (dále jen „darovací smlouva II.“), na základě které spolek jako daroval žalobci tytéž nemovité věci. Právní účinky vkladu do katastru nemovitostí vznikly dne 14.5.2012.

Rozhodnutím ze dne 28.7.2015, č. j. 24499/15/5100-31461-701942, žalovaný změnil rozhodnutí Finančního úřadu pro Jihomoravský kraj, Územní pracoviště Brno II (dále jen „finanční úřad“), ze dne 21.11.2014, č.j. 4091748/14/3002-00460-711333, kterým byla žalobci vyměřena daň darovací ve výši 348 556 Kč podle zákona č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, ve znění rozhodném (dále jen „zákon o trojdani“), ve spojení s § 57 zákonného opatření Senátu č. 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů. Změna se týkala části výroku, v níž byla uvedena ustanovení právních předpisů, podle nichž finanční úřad rozhodoval (namísto § 139 a § 147 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád (dále též „daňový řád“), která v rozhodnutí uvedl finanční úřad, odkázal žalovaný na § 145 odst. 1 a § 98 a § 147 téhož zákona). Finanční úřad dospěl k závěru, že žalobce se stal na základě darovací smlouvy II. poplatníkem darovací daně z nemovitých věcí specifikovaných v čl. I této smlouvy.

Rozhodnutím ze dne 28.7.2015, č. j. 24497/15/5100-31461-701942, žalovaný změnil rozhodnutí finančního úřadu ze dne 19.11.2014, č.j. 4077861/14/3002-00460-705272, kterým byla žalobci vyměřena daň darovací ve výši 142 000 Kč podle zákona o trojdani, ve spojení s § 57 zákonného opatření Senátu č. 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů. Změna se týkala části výroku, v níž byla uvedena ustanovení právních předpisů, podle nichž finanční úřad rozhodoval (namísto § 139 a § 147 daňového řádu, která v rozhodnutí uvedl finanční úřad, odkázal žalovaný na § 145 odst. 1 a § 98 a § 147 téhož zákona). Finanční úřad dospěl k závěru, že žalobce se stal na základě darovací smlouvy I., kterou bylo v jeho prospěch zřízeno právo odpovídající právu věcného břemene, poplatníkem darovací daně z práva odpovídajícího právu věcného břemene.

II. Shrnutí argumentace žalobce

Žalobce v žalobách namítá, že žalovaný posoudil skutkový stav věci právně rigidně podle označení darovací smlouvy II., na jejímž základě se žalobce stal poplatníkem darovací daně z předmětných nemovitých věcí, a nezabýval se jejím faktickým obsahem. Ve spojení s předchozí darovací smlouvou I. týkající se týchž nemovitých věcí i totožných účastníků je dle názoru žalobce zřejmé, že v daném případě není vyměření daně vůči žalobci spravedlivé a poprávu, neboť právní jednání, od něhož je odvozeno vyměření daně, je po stránce obsahové odstoupením od původní darovací smlouvy I., nikoli novou darovací smlouvou.

Žalobce dále namítá, že došlo ke splnutí oprávněného a povinného z věcného břemene ještě před uplynutím lhůty k podání daňového přiznání na výzvu finančního úřadu. Dále uvádí, že vlastnické právo k dotčeným nemovitostem bylo žalobci navráceno zpět odstoupením od darovací smlouvy I., byť je tento projev vůle spolku a žalobce po formální stránce označen jako smlouva darovací. Dle názoru žalobce tak na základě tohoto právního jednání právo odpovídající věcnému břemeni zaniklo od prvopočátku.

Z výše uvedených důvodů se žalobce domáhal zrušení napadených rozhodnutí a na svém procesním stanovisku setrval po celou dobu řízení před soudem.

III. Shrnutí procesního stanoviska žalovaného

Žalovaný ve svém vyjádření k žalobám uvedl, že po vyhodnocení obsahu darovací smlouvy II. nelze tuto smlouvu posoudit jako odstoupení od původní darovací smlouvy I. Darovací smlouva II. je samostatnou smlouvou darovací, neboť jí došlo k bezúplatnému převodu ve smlouvě specifikovaných nemovitých věcí, pročez žalobci vznikla daňová povinnost k dani darovací z předmětných nemovitých věcí. Dle názoru žalovaného se tedy jednalo o dvě samostatné darovací smlouvy.

Žalovaný taktéž nesouhlasí s tvrzením žalobce, že právo odpovídající věcnému břemeni zaniklo od prvopočátku. Ač zaniklo splnutím, jak uvádí žalobce, nestalo se tak se zpětnými účinky, nýbrž k datu právních účinků darovací smlouvy II. Z toho důvodu žalobci vznikla daňová povinnost k darovací dani z práva odpovídajícího věcnému břemeni. Žalovaný nepovažuje za důvodnou ani námitku žalobce, že právo odpovídající věcnému břemeni zaniklo ještě před uplynutím lhůty pro podání daňového přiznání, neboť rozhodným je okamžik, kdy nastaly právní účinky vkladu tohoto práva do katastru nemovitostí.

Žalovaný tedy navrhl, aby zdejší soud žaloby zamítl, a na tomto procesním postoji setrval po celou dobu řízení před zdejším soudem.

IV. Posouzení věci

Žaloby byly podány včas (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s.ř.s.“), osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s.ř.s.), žaloby jsou přípustné (§ 65, § 68 a § 70 s.ř.s.).

Napadená rozhodnutí byla přezkoumána v mezích uplatněných žalobních bodů dle § 75 odst. 2 s.ř.s., podle skutkového a právního stavu ke dni rozhodování žalovaného postupem podle § 75 odst. 1 s.ř.s.

Soud předně uvádí, že žalobce v žalobách zaměnil platební výměry, proti kterým podal odvolání a o nichž bylo napadenými rozhodnutími žalovaného rozhodnuto. I přes tyto zjevné chyby je ze žalob, spisových materiálů i žalobcem doložených rozhodnutí zřejmé, proti jakým rozhodnutím žalobce žalobou brojí a čeho se domáhá. Tyto chyby tedy nebrání zdejšímu soudu, aby se žalobami věcně zabýval.

Žalobce uvádí, že k předmětným nemovitostem nabyt vlastnické právo na základě kupní smlouvy ze dne 7.9.2000, přičemž právní účinky vkladu vznikly dne 11.9.2000. Žalobce uzavřel darovací smlouvu se smlouvou o zřízení práva odpovídajícího věcnému břemeni dne 1.9.2009. Touto smlouvou převedl vlastnická práva k předmětným nemovitým věcem spolku a zároveň byl oprávněn z práva odpovídajícímu věcnému břemeni. Na základě ujednání mezi žalobcem a spolkem došlo dne 9.5.2012 k uzavření darovací smlouvy mezi žalobcem a spolkem, podle které spolek převádí tytéž nemovité věci zpět do vlastnictví žalobce. Žalobce zastává názor, že dle obsahu darovací smlouvy II., i přes její označení jako darovací smlouva, se jedná o odstoupení od původní darovací smlouvy I., jehož účelem bylo navrácení v původní stav. Na straně žalobce tedy fakticky nedošlo k žádnému nabytí majetku oproti době před darováním nemovitostí spolku.

Otázkou možnosti odstoupení od darovací smlouvy se zabýval Nejvyšší soud ve svém rozhodnutí ze dne 16.3.2016, sp. zn. 30 Cdo 4840/2015, ve kterém mimo jiné uvedl, že „*ani okolnost, že v daném případě odstoupení od smlouvy nebylo ujednáno v předmětné darovací smlouvě, nezakládalo právní posouzení věci, k němuž dospěl v napadeném rozsudku odvolací soud. Je tomu tak již z toho důvodu, že na odstoupení od smlouvy se mohou účastníci dohodnout ve smyslu § 48 odst. 1 obč. zák. i po jejím uzavření*“. V souladu s tímto rozhodnutím nelze z § 48 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, který byl v rozhodnou dobu účinný (dále jen „občanský zákoník“), dovodit, že by oboustranné odstoupení od převodní (tedy i darovací) smlouvy možné nebylo (k tomu srov. např. Švestka, J., Jehlička, O., Škárová, M., Spáčil, J. a kol. Občanský zákoník. Komentář. 10. vydání. Praha : C. H. Beck, 2006, str. 820 – komentář k § 457). Žádné ustanovení občanského zákoníku takovou možnost smluvním stranám nezapovídalo. Lze tedy uzavřít, že odstoupení od darovací smlouvy dohodou stran bylo možné, i když toto nebylo v darovací smlouvě předem ujednáno.

Z obsahu darovací smlouvy II. však nevyplývá, že by účastníci smlouvy v tento den projevili vůli oboustranně od původní darovací smlouvy I. odstoupit. Naopak z této darovací smlouvy II. plyne jednoznačná vůle účastníků směřující k uzavření darovací (převodní) smlouvy. Z jejich právního jednání vyplývá, že se jedná o smlouvu darovací, na základě které spolek jako vlastník předmětných nemovitostí bezúplatně převádí tyto nemovitosti do vlastnictví žalobce, který tyto nemovitosti do svého vlastnictví přijímá (článek III. darovací smlouvy II.). Z obsahu darovací smlouvy II. tedy nevyplývá, že její účastníci v tento den oboustranně projevili vůli k odstoupení od původní darovací smlouvy, nýbrž je zřejmá vůle, na základě které spolek bezúplatně převádí svá vlastnická práva k předmětným nemovitostem do vlastnictví žalobce. Nejedná se tedy o odstoupení, nýbrž o běžnou darovací smlouvu. Z tohoto důvodu došlo k vyměření darovací daně žalovaným v souladu se zákonem o trojdani, ve spojení s § 57 zákonného opatření Senátu č. 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů.

Pokud žalobce namítá, že takový postup je nespravedlivý, je třeba uvést, že institut daní (tedy i daně darovací) lze obecně vnímat jako nespravedlivý. Nic to však nemění na tom, že se jedná o institut zákonný. Pokud žalobce v daném případě shledává nespravedlnost v tom, že má po předmětné transakci (dvojímu darování) opět tytéž nemovitosti, jako měl předtím, než došlo k uzavření darovací smlouvy č. I., je třeba uvést, že to byl žalobce, kdo zvolil tento postup – tj. namísto odstoupení od původní darovací smlouvy uzavřel novou darovací smlouvu, kterou mu spolek předmětné nemovitosti daroval.

Soud přitom neshledal ani to, že by se žalovaný těmito otázkám nevěnoval a napadené rozhodnutí by bylo nepřezkoumatelným. Žalovaný se na str. 6 a 7 napadeného rozhodnutí zabýval tím, že nová darovací smlouva II. je formálně i materiálně darovací smlouvou a nikoli odstoupením od původní darovací smlouvy I. Pokud se nevyslovil k tomu, že je v daném případě zdanění žalobce nespravedlivé, nezpůsobuje to nepřezkoumatelnost jeho rozhodnutí, neboť i přes tento nedostatek je z napadeného rozhodnutí zřejmé, proč se žalovaný s názorem správcem daně ztotožnil.

V návaznosti na výše uvedené důvody zdejší soud nemůže přisvědčit ani názoru žalobce, že darovací smlouvou II. došlo k zániku práva odpovídajícímu věcnému břemeni *ex tunc*, jak v žalobě tvrdí.

Dle § 151o občanského zákoníku vznikají věcná břemena smlouvou, na základě závěti ve spojení s výsledky řízení o dědictví, schválenou dohodou dědiců, rozhodnutím příslušného orgánu nebo ze zákona. K nabytí práva odpovídajícího věcnému břemeni je nutný vklad do katastru nemovitostí. Podle § 1 odst. 1 zákona č. 265/1992 Sb., o zápisech vlastnických a jiných věcných práv k nemovitostem, ve znění rozhodném, (dále jen „zákon o zápisech“), k nemovitostem evidovaným v katastru nemovitostí České republiky se zapisuje vlastnické právo, zástavní právo, právo odpovídající věcnému břemeni a předkupní právo s účinky věcného práva. Podle

§ 2 zákona o zápisech se práva uvedená v § 1 odst. 1 zapisují do katastru nemovitostí zápisem vkladu práva nebo výmazu vkladu práva, pokud tento zákon nestanoví jinak. Práva uvedená v § 1 odst. 1 vznikají, mění se nebo zanikají dnem vkladu do katastru, pokud občanský zákoník nebo jiný zákon nestanoví jinak. Právní účinky vkladu vznikají na základě pravomocného rozhodnutí o jeho povolení ke dni, kdy návrh na vklad byl doručen katastrálnímu úřadu. V souladu s § 151p občanského zákoníku věcná břemena zanikají rozhodnutím příslušného orgánu nebo ze zákona. K zániku práva odpovídajícího věcnému břemeni smlouvou je nutný vklad do katastru nemovitostí. Dle § 584 občanského zákoníku zanikne právo i povinnost, jestliže splyne jakýmkoliv způsobem právo s povinností v jedné osobě.

V posuzované věci tedy došlo v souladu s výše uvedenými ustanoveními k nabytí práva odpovídajícího věcnému břemeni žalobcem na základě darovací smlouvy I. s právními účinky vkladu podle rozhodnutí sp. zn. V-14769/2009-702 Katastrálního úřadu pro Jihomoravský kraj, Katastrální pracoviště Brno - město (dále jen „katastrální úřad“), ke dni 2.9.2009. V důsledku uzavření darovací smlouvy II. došlo k zániku práva odpovídajícího věcnému břemeni na základě rozhodnutí katastrálního úřadu sp. zn. V-7476/2012-702 s právními účinky vkladu ke dni 14.5.2012. V souladu s § 21 odst. 1 zákona o trojdani měl žalobce jako poplatník darovací daně dle § 5 předmětného zákona povinnost podat místně příslušnému správci daně přiznání k dani darovací do 30 dnů ode dne, v němž byla daňovému subjektu doručena smlouva o bezúplatném zřízení práva odpovídajícího věcnému břemeni s doložkou o povolení vkladu do katastru nemovitostí, což žalobce neučinil. Na základě těchto skutečností finanční úřad vyzval žalobce v souladu s § 145 daňového řádu výzvou ze dne 14.11.2012, č.j. 341988/12/289960705272, k podání daňového přiznání a následně po uplynutí lhůty pro podání daňového přiznání finanční úřad vyměřil darovací daň podle pomůcek, přičemž vycházel ze skutečností rozhodných v okamžiku nabytí práva odpovídajícího věcnému břemeni. Skutečnost, že právo odpovídající věcnému břemeni zaniklo před vyměřením darovací daně finančním úřadem, je nerozhodná a na zákonnosti postupu žalovaného ničeho nemění. Jak již soud uvedl výše, žalovaný, resp. finanční úřad byl při vyměření daně povinen přihlídnout výhradně ke skutečnostem existujícím v době rozhodné pro stanovení daně, tj. ke dni vzniku právních účinků vkladu práva odpovídajícího věcnému břemeni do katastru nemovitostí (shodně viz rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 24.6.2016, sp.zn. 5 Af 12/2013, www.nssoud.cz). Lze tedy uzavřít, že postup žalovaného v rámci žalobních námitek je v souladu se zákonem. Ani tato námitka tak nebyla důvodnou.

Zdejší soud tedy dospěl k závěru, že žaloby jsou nedůvodné, a proto je podle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

V. Náklady řízení

Soud rozhodl o nákladech řízení účastníků podle § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobce nebyl ve věci úspěšný, a proto mu nenáleží právo na náhradu nákladů řízení, to by náleželo procesně úspěšnému – žalovanému. Zdejší soud však nezjistil, že by žalovanému v souvislosti s řízením vznikly náklady přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti, proto mu náhrada nákladů řízení nebyla soudem přiznána.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 4. července 2017

Za správnost vyhotovení:
Romana Lipovská

David Raus, v.r.
předseda senátu